

Styresak

Går til: Styremedlemmer
Føretak: Helse Vest RHF
Dato: 15.01.2008
Sakhandsamar: Ingvill Skogseth
Saka gjeld: **Plan for prehospitala tjenester i Helse Vest**

Arkivsak
2007/550/008
Styresak 108/08 B

Styremøte 05.11. 2008

---

1. Bakgrunn

Forskrift for akuttmedisin utenfor sykehus ble fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet den 18. mars 2005 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m.

Med bakgrunn i forskriften og styringssignal i oppdragsdokumentet ble det igangsatt en gjennomgang av de prehospitala tjenestene i Helse Vest.

Det er ikke foretatt en konkret vurdering av situasjonen i alle helseforetakene, men det er trukket opp sentrale prinsipper og føringer for utvikling av de prehospitala tjenestene. Dette er sammenfattet i vedlagte dokument; Plan for prehospitala tjenester i Helse Vest. Planen skal legges til grunn for utvikling av de prehospitala tjenestene i foretakene.

2. Kommentarer

2.1 Forskrift

Forskrift for akuttmedisin utenfor sykehus skal bidra til å sikre at befolkningen får faglig forsvarlige akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus ved behov for øyeblikkelig hjelp, ved at det stilles krav til det faglige innholdet i de akuttmedisinske tjenestene, krav til samarbeid i den akuttmedisinske kjede og krav til samarbeid med brann, politi og hovedredningsentralene.

Forskriften og merknader utgjør sammen med lov om spesialisthelsetjenester og oppdragsdokumentet fra Helse- og omsorgsdepartementet utgangspunktet for arbeidet med regional plan for prehospitala tjenester.

Med akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus menes medisinsk nødmeldetjeneste, kommunal legevaktordning og ambulansetjenesten. Med akuttmedisin menes kvalifisert medisinsk diagnostikk, rådgivning, behandling og/eller overvåkning ved akutt oppstått/forverring av sykdom eller skade, herunder akutte psykiske lidelser, der rask medisinsk hjelp kan være avgjørende for liv og helse. Med akuttmedisinsk beredskap menes forberedte tiltak som iverksettes for å sikre befolkningen nødvendige akuttmedisinske helsetjenester.

Forskriften inneholder bestemmelser som gir føringer for samvirke mellom de ulike deltagere som til sammen utgjør de prehospitala akuttmedisinske tjenester. Det stilles klare krav til samarbeidet mellom

spesialisthelsetjenesten og legevaktjenesten/kommunehelsetjenesten. Videre gir forskriften detaljerte føringer for organisering og drift av:

- Medisinsk nødmeldetjeneste
- Kommunal legevaktordning
- Ambulansetjenesten.

2.2 Prosjekt

Helse Vest RHF nedsatte en prosjektgruppe for å foreta en gjennomgang og utarbeide plan for prehospitaltjenester.

Helse Vest RHF har ledet prosjektet, mens Regionalt akuttmedisinsk kompetansesenter i Helse Vest (RAKOS) har vært sekretariat. Prosjektgruppen ble etablert med to representanter fra hvert helseforetak, en fra primærhelsetjenesten (Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin) og en representant fra Regionalt brukerutvalg. Tillitsvalgte ble også invitert til prosjektet, men har ikke deltatt.

Prosjektgruppen har foretatt en kartlegging av dagens situasjon når det gjelder beredskap, kompetanse, kommunikasjon og samhandling, materiell og utstyr i henhold til allment aksepterte krav, herunder en kartlegging av dagens ressurser i den akuttmedisinske kjeden, kapasitet og kvalitet på tjenestene, hva som er de svake leddene i kjeden ut fra kvalitet, kapasitet og ressursutnyttelse og hvordan ressursene fordeles på ulike typer oppdrag.

Oppdraget omfattet en gjennomgang av hele den akuttmedisinske behandlingsskjeden fra primærhelsetjenesten til sykehusenes akuttmottak. Det skulle legges vekt på forslag som bedrer kvalitet, ressursutnyttelse og kapasitet på tjenestene.

Det er ikke gjort en konkret vurdering av tjenestene i det enkelte helseforetak. Det er imidlertid trukket opp prinsipper og mål for utforming og organisering av de prehospitaltjenestene.

Med grunnlag i plan for prehospitaltjenester i Helse Vest skal det enkelte helseforetak utarbeide detaljert planverk for de prehospitaltjenester i sitt dekningsområde. Måloppnåelse skal dokumenteres ved internrevisjoner.

Helseforetakene skal med basis i prinsippene og målene i den regionale planen utforme egne lokale planer for de prehospitaltjenestene i foretaksområdene.

2.3 Høring

Forslag til Plan for prehospitaltjenester har vært på høring i helseforetakene. Det kom mange innspill som i all hovedsak er innarbeidet i vedlagte dokument. Det er bred enighet i Helse Vest om de prinsippene som er lagt til grunn.

2.4 Prioriteringer

Listen over prioriteringer er ment som en oversikt over de mål som i særlig grad skal prioriteres. Ikke alle tiltakene i planen fremkommer på denne listen, men helseforetakene skal arbeide for å gjennomføre forslagene som fremkommer i planen. Prinsippene og forslagene skal inkorporeres i planverk og tjenestenes kvalitetssystem, definert som internkontroll. Måloppnåelse i forhold til planen skal dokumenteres og kontrolleres ved internrevisjoner og ved rullering av planverket.

Det skal lages en plan for de prehospitaltjenestene i hvert foretak. Krav og prinsipper i plan for prehospitaltjenester i Helse Vest skal legges til grunn. I arbeidet med utvikling av de prehospitaltjenestene i foretakene skal det særlig legges vekt på:

- Styrke samhandlingen med kommunehelsetjenesten. Iverksette tiltak for å etablere og videreutvikle lokale akuttmedisinske team og velfungerende behandlingsskjeder.
- Utvikle de prehospitaltjenester som en del av helseforetakenes kjernevirksomhet. Foretakene i Helse Vest er utøvere av de prehospitaltjenestene
- Styrke ressursene til ledelse og utvikling av de prehospitaltjenestene slik at de er egnet til å ivareta nåværende og fremtidige krav og utfordringer.

- Videreutvikle et helhetlig kvalitetssystem for de prehospitalene tjenestene. Herunder innføre en ordning med formelle internrevisjoner. Det skal innføres kvalitetsindikatorer for de prehospitalene tjenester i Helse Vest.
- Gjennomgå dokumentasjon og rapporter. Innføre systemer og rutiner som er nødvendig for å kunne lede og utvikle tjenesten. Etablere en ordning hvor sentrale data regelmessig rapporteres fra det enkelte helseforetak til Helse Vest.
- Gjennomgå organiseringen av de prehospitalene tjenestene og utvikle modeller som legger til rette for en mer enhetlig organisering av de prehospitalene tjenestene i Helse Vest.
- Styrke den prehospitalene tjenesten i Helse Fonna med en utrykningsenhet bemannet med anestesilege og ambulanspersonell stasjonert ved Haugesund sjukehus.
- Organisere ambulansetjenesten i samsvar med krav og prinsipper i denne plan. Herunder legge tre definerte kompetansenivåer til grunn for organiseringen.
- Iverksette tiltak for å vedlikeholde og styrke kompetansen hos personellet i de prehospitalene akuttmedisinske tjenestene. Herunder styrke grunnutdanningene og arbeide for å etablere videreutdanning for ambulanspersonell og AMK operatører ved høyskole / universitet i regionen.
- Følge opp erfaringer med veilederambulans i Helse Bergen. Vurdere å innføre veilederambulans i alle helseforetakene.
- Sikre nødvendig rekruttering til de prehospitalene tjenestene. Det skal sikres at tjenesten har det nødvendige antall autorisert personell og personell med formell videreutdanning.
- Ivareta fagkyndighetsprinsippet og utarbeide bemanningsnormer for AMK sentraler i Helse Vest.
- Innføre egnede dataverktøy for de prehospitalene tjenester, innbefattet operative og faglige støtteprogram samt systemer for IT basert fagutvikling. Dataverktøyet skal være nøye tilpasset den operative arbeidssituasjonen i AMK og ambulansetjenesten.
- Videreutvikle samarbeidet mellom regional AMK og de øvrige AMK sentralene i regionen.
- Etablere system for operativ ledelse av ambulansetjenesten/helseressursene på skadestedet.
- Styrke bemanningen av båtambulansetjenesten. Herunder forsterke / utvide bemanningen med en autorisert ambulansarbeider og iverksette tiltak for å sikre kompetanseutvikling og faglig forankring.
- Arbeide systematisk med responstidsproblematikken. Herunder etablere formelle avtaler med brannvesen om førsteresponstjenester og vurdere innføring av responstidskart.
- Følge opp erfaringer med prehospitalt kommunikasjonssenter i Helse Bergen.
- Videreutvikle samordning mellom ambulansetjenesten og pasienttransport for å sikre riktig utnyttelse av de tilgjengelige ressurser.
- Etablere ordninger som ivaretar pasienter med psykiatriske problemstillinger sitt nåværende og fremtidige behov for prehospitalene tjenester. I dette arbeidet skal ordningen med egen psykiatriambulans i Helse Bergen legges til grunn.
- Virksomheten i de prehospitalene tjenestene skal bli mer forskningsbasert og regelmessig evalueres. Forbedringspunkter skal fortløpende identifiseres og tiltak iverksettes for å utvikle tjenestetilbudet til befolkningen.

Når det gjelder fordelingen av økonomiske ressurser til prehospitale tjenester i Helse Vest må det gjennomgås spesielt. Det kan bli aktuelt med en egen prosjektgruppe som ser på den interne fordelingen, herunder utarbeide kriterier for fordeling av ressursene mellom helseforetakene og for rapportering.

Forslag til vedtak

1. Styret godkjenner forslag til plan for prehospitale tjenester. Planen blir lagt til grunn for det videre arbeid med prehospitale tjenester i Helse Vest RHF
2. Helse Vest RHF legger til grunn at alle helseforetakene justerer sine planverk i tråd med de føringene som er gitt gjennom arbeidet med denne planen. Dette blir innarbeidet i styringsdokument for 2009 til helseforetakene.